O pierwszym Bolesławie, którego zwano Sławnym lub Chrobrym - Tekst łaciński

Primus ergo Polonarum dux Mescho per fidelem uxorem ad baptismi gratiam pervenit, cui ad laudem et gloriam satis habundanter suflicit, quod suo tempore et per eum oriens ex alto regnum Poloniae visitavit. De hac namque benedicta femina gloriosum Bolezlavum generavit, qui post ipsius obitum regnum viriliter gubernavit, et in tantam Deo favente virtutem et potentiam excrevit, quod, ut sic eloquar, sua probitate totam Poloniam deauravit. Quis enim eius gesta fortia vel certamina contra populos circumquaque commissa digne valeat enarrare, nedum etiam scriptis memorialibus commendare? Numquid non ipse Moraviam et Bohemiam subiugavit, et in Praga ducalem sedem obtinuit, suisque eam sufraganeis deputavit? Numquid non ipse Hungaros frequentius in certamine superavit, totamque terram eorum usque Danubium suo dominio mancipavit? Indomitos vero tanta virtute Saxones edomuit qui in flumine Salae in medio terrae eorum meta ferrea fines Poloniae terminavit. Quid ergo est necesse victorias et triumphos de gentibus incredulis nominatim recitasse, quas est constans eum quasi sub pedibus conculcasse? Ipse namque Selenciam, Pomoraniam et Prusiam usque adeo vel in perfidia resistentes contrivit vel conversas in fide solidavit, quod ecclesias ibi multas et episcopos per apostolicum, ymmo apostolicus per eum ordinavit. Ipse etiam beatum Adalbertum in longa peregrinatione et a sua rebelli gente Bohemica multas iniurias perpessum, ad se venientem cum magna veneratione suscepit, eiusque praedicationibus fideliter et institutionisbus obedivit. Sanctus vero martir igne caritatis et zelo praedicationis accensus, ut aliquantulum iam in Polonia fidem pullulasse et sanctam ecclesiam excrevisse conspexit, intrepidus Prusiam intravit, ibique martirio suum agonem consummavit. Postea vero corpus ipsius ab ipsis Prusis Bolezlavus auri pondere comparavit, et in Gneznensi metropoli condigno honore collocavit.

Illud quoque memoriae commendandum aestimamus, quod tempore ipsius Otto Rufus imperator ad sanctum Adalbertum orationis ac reconciliationis gratia simulque gloriosi Bolezlavi cognoscendi fama introivit, sicut in libro de passione martiris potest propoensius inveniri. Quem Bolezlavus sic honorifice et magnifice suscepit, ut regem imperatorem Romanum ac tantum hospitem suscipere decens fuit. Nam miracula mirifica Bolezlavus imperatoris adventu, acies inprimis militum multimodas, deinde principum in planitie spatiosa quasi choros ordinavit, singulasque separatim acies diversitas indumentorum discolor variavit. Et non quaelibet erat ibi vilis varietas ornamenti, sed quitquid potest usquam gentium pretiosius reperiri, quippe Bolezlavi tempore quique milites et quaeque feminae curiales palliis pro lineis vestibus vel laneis utebantur, nec pelles quantumlibet pretiosae, licet novae fuerint, in euis curia sine pallio et aurifrisio portabantur. Aurum enim eius tempore commune quasi argentum ab omnibus habebatur, argentum vero vile quasi pro stramine tenebatur. Cuius gloriam et potentiam et divitas imperator Romanus considerans, admirando dixit: Per coronam imperii mei, maiora sunt quae video, quam fama percepi; suorumque consultu magnatum coram omnibus adiecit: Non est dignum tantum ac virum talem, sicut unum de principibus, ducem aut comitem nominari, sed in regale solium glorianter redimitum dyademate sublimari.

Et accipiens imperiale dyadema capitis sui, capiti Bolezlavi in amicitiae foedus imposuit, et pro vexillo triumphali calvum ei cruce Domini cum lancea sancti Mauricii dono dedit, pro quibus illi Bolezlavus sancti Adalberti brachium redonavit. Et tanta sunt illa die dilectione couniti, quod imperator eum fratrem et cooperatorem imperii constituit, et populi Romani amicum et socium apellavit. Insuper etiam in ecclesiasticis honoribus quitquid ad imperium pertinebat in regno Polonarum, vel in aliis superatis ab eo vel superandis regionibus barbarorum, suae suorumque potestati concessit, cuius pactionis decretum papa Silvester sanctae Romanae ecclesiae privilegio confirmavit. Igitur Bolezlavus in regem ab imperatore tam gloriose sublimatus, inditam sibi liberalitatem exercuit, cum tribus suae consecrationis diebus convivium regaliter et imperaliter celebravit, singulisque diebus vasa omnia et supellectilia transmutavit, aliaque diversa multoque pretiosiora praesentavit. Finito namque convivio, picernas et dapiferos vasa aurea et argentea, nulla enim lignea ibi habebantur, cyphos videlicet et cuppas, lances et scultellas et cornua de mensis omnibus trium dierum congreagre praecepit, et imperatori pro honore, non pro principali munere, praesentavit. A camerariis vero pallia extensa et cortinas, tapetia, strata, mantilia, manutergia, et quaecumque servitio praesentata fuerunt, iussit similiter congregare et in cameram imperatoris comportare. Insuper etiam alia plura dedit vasa, scilicet aurea et argentea diversi operis, pallia verio diversi coloris, ornamenta generis ignoti, lapides pretiosos et huiusmodi tot et tanta praesentavit, quod imperator tanta munera pro miraculo reputavit. Singulos vero principes eius ita maginifice muneravit, quod eos ex amicis amicissimos acqusivit. Sed quis dinumerare poterit qualia et quanta maioribus dona dedit, cum nec unus quidem inquilinus de tanta multitudine sine munere non recessit. Imperator autem laetus magnis cum muneribus ad propria remeavit, Bolezlavus vero regnans in hostes yram veterem renoavit. Chronica et annales aevi Salici, red. G. H. Pertz, Hanower 1851, s. 428-429.